

SIRIJUS

Elektronski časopis "Sirijus", ISSN: 2217-6993, ONLINE adresa: www.mason.org.rs, Urednik: Č.V.
Izlazi tromesečno (4 broja godišnje). Prvi broj izašao 1. jula 2009 godine. e-mail: info@mason.org.rs

Број: 30, Година: VII, 15 april 2016

Srdačan pozdrav svim čitaocima "Sirijusa".

Još srdačniji pozdrav dosadašnjim i budućim autorima.

Zajedno smo stigli do broja 30...

Pišite i šaljite svoje radove na adresu: info@mason.org.rs

Iako se ponekad teme ponavljaju, svaki autor istu temu posmatra iz svog ugla,
tako da je svaki rad zanimljiv na svoj način.

Sadržaj:

НАДА ЈЕ У НАМА	2
Слободно зидарство и религија	6
СЛОБОДАН ЗИДАР НА ПРОПУТОВАЊУ ОД ИНИЦИЈАЦИЈЕ ДО ПОМОЋНИКА ЗА СПОЗНАЈОМ ТАЈНИ СЛОБОДНОГ ЗИДАРСТВА	10
ЕКНОМИЈА НЕВИДЛЈИВЕ РУКЕ ТРЖИШТА ВИЂЕНА ОЧМА СЛОБОДНОГ ЗИДАРА (ОД ЕКНОМИЈЕ ОНРАБРЕНЈА ДО ЕКНОМИЈЕ РАЗОЧАРЕНЈА)	15
Масонска музика	18

НАДА ЈЕ У НАМА

У Септембру месецу 6015 године на својој Фејсбук страници сам објавио, прецизније, проследио следећу причу;

"Прича о четири свеће":

У просторији су полако гореле четири свеће. Била је готово потпуна тишина и могао се чути њихов разговор.

Прва свећа рече: "Ја сам **МИР** – људи ме не успевају сачувати, мислим да ћу се угасити". И одмах се угасила.

Друга свећа рече: "Ја сам **ВЕРА** – нажалост, многи људи сматрају да нисам неопходна, нема смисла да горим и даље". Тек што је то изговорила, дунуо је лагани поветарац и угасио је.

Трећа свећа је жалосно проговорила: "Ја сам **ЉУБАВ** – Немам више снаге, људи ме често заборављају и стављају по страни. Чак заборављају да воле оне себи најближе." И истог момента се угасила.

Не дуго затим, у собу је ушло дете. "Шта је ово? Требало је да горите до краја." И рекавши то, почело је плакати. Тада се огласила четврта свећа: "Не бој се, док год ја горим, моћи ћемо да упалимо остале свеће. Ја сам **НАДА**."

Са сјајем у очима, дете је узело свећу "**Наде**" и запалило остале свеће. **Пламен наде** би увек требало да тиња у нашем срцу, како би свако од нас могао да одржи, **веру, мир и љубав**.

На ову причу која је у мени изазвала буру осећања, потпуно сам заборавио гоњен немилосрдним животним обавезама. Прошло је пар месеци од тада, када сам негде после Нове Године, растерећено "сурфујући" интернетом поново налетео на ту причу на мојој Фејсбук страници. Био сам поприлично изненађен када сам приметио да је ова малена прича изазвала 152 коментара... Аналитичан по природи покушавао сам да растумачим себи, кога је све ова прича дотакла...

Већином су то биле представнице женске популације, што је и логично јер овако искрена и једноставна прича најлакше налази пут до женског срца. Било је ту и Југо - носталгичара, екстремних националиста, филозофа, нихилиста, обичних малих људи... По географској распрострањености од Сан Дијега, Асторије и Њујорка, преко Нице, Париза, Беча, разних градова Немачке и свих бивших република некадашње Југославије.

Навешћу неколико коментара који су на мене оставили највећи утисак:

- Кажу да је мржња недостатак љубави, суза недостатак смеха, немир недостатак мира. Па онда кренимо да више волимо, да се насмејемо, да нађемо мир и спокојство у нашим душама и онда ће цео свет бити лепши, веселији, здравији... Па ће и НАДА заувек бити у нама а њен пламен се неће никада угасити.
- Лепо, баш лепо! Хвала!
- Нада, никад не умире, тако је и у Пандориној кутији, сви су се питали шта је било у њој и у њој је била НАДА.
- Кинеска изрека везана за НАДУ..."Кад' изгубиш ОБРАЗ, ниси изгубио НИШТА. Кад' изгубиш ЗДРАВЉЕ, изгубио си ПОЛА. Кад' изгубиш НАДУ, изгубио си СВЕ!!!
- Прекрасна поучна приказна...Верата и Надежта се столб да се живе животот...
- Човек који не живи у нади и нема се чему надати је "мртав човек". Нада последња умире..
- НАДА, одржава нас у сваком нашем паду, надајући се значи изборити се... ПОБЕДИТИ!
- Будимо увек деца, недајмо да нам гасе свеће! Ако се понекад нека

угаси уз мало труда је можемо опет упалити!

■ **ТО СУ ЧЕТИРИ ФАКТОРА ЛЕПОТЕ ЖИВОТА, БЕЗ КОЈИХ НЕСРЕЋНО ЖИВИШ. ШТА ЋЕ ТИ СВО БОГАТСТВО СВЕТА АКО НЕМАШ ЉУБАВ, МИР, ВЕРУ И НАДУ У СЕБИ. ШТА ТЕ ОНДА ВОДИ УЖИВОТУ? КОЈИ МОТИВ?**

Све ово ме је натерало да поново прочитам ову кратку причу која је изазвала оволико коментара. Већ данима о њој размишљам. Сећам се шта ми је тадашњи брат Беседник рекао у ритуалу посвећења мога брака:

"Ако језике човечије и анђеоске говорим, а љубави немам, онда сам као звоно које звони или прапорац који звечи.

И ако имам пророштво и знам све тајне и сва знања, и ако имам сву веру да и горе премештам, а љубави немам, ништа сам.

Иако раздам све имање своје, и ако предам све своје да се сажеже, а љубави немам, ништа ми не помаже.

Љубав дуго трпи, милокрвна је; љубав не завиди; љубав не велича, на надима се.

Не чини што не ваља, не тражи своје, не срди се, не мисли о злу.

Не радује се неправди а радује се истини.

Све сноси, све верује, свему се нада, све трпи.

Пророштво ако ће и престати, језици ако ће умукнути, разума ако ће нестати, љубав се не може потрошити.

Још нешто знамо и нешто пророкујемо.

А када дође савршено, онда ће престати шта је нешто.

Кад ја бејех мало дете, као мало дете говорих, као дете мишљах, као дете

размишљах, а кад постадох човек, одбацих детињство.

Тако сад видимо као кроз стакло, у загонетки, а онда ћемо лицем к лицу; сад познајем нешто, а онда ћу познати као што сам познат.

А сад остаје вера, нада, љубав, ово троје; али је љубав највећа међу њима.

Посланица Корићанима, 1.13."

Преиспитујем себе. Шта мени значе ове четири свеће? Оне су основни постулат мога живота. Без њих ја бих био изгубљен, моје бивствовање непотпуно, живот узалуд потрошен.

Мир!

Ова трословна реч која је у немирним данима безбрижног детињства била та која је артикулисала дозвољену границу несташлука.

Жеља током безразложне НАТО агресије. Спокој који осећам читајући ритуале. Колико сам само пута изговорио: "Нека на Земљи влада мир". Понављао као мантру.

Вера!

Без ње је живот обесмишљен. Верујем у чистоту братских намера. Истрајавам на путу без повратка. Она ме води док трагам за изгубљеном речи. И опет стихови. Моји!

§ Тражим те сатима, данима, месецима,
годинама...

§ Други те траже још дуже, деценијама,
вековима...

§ Изгубљена реч непреваљена преко усахлих
усана мртвога мајстора.

§ Неки нестрпљиви, сујетни, бахати, хтедоше је
зграбити на силу!

§ Ал' не даде мајстор Хирам...

§ Уби га прејака реч!

§ Да живи у вечности...

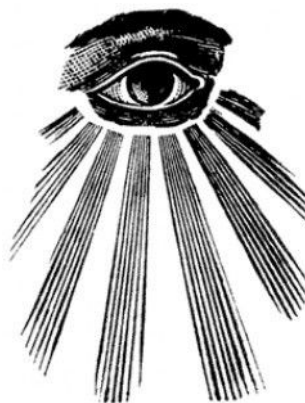
Љубав!

Покретачка снага људскога рода. Из љубави се рађамо. Уз љубав одрастамо. С љубављу сазревамо. Из љубави се размножавамо. Због љубави ратујемо. Од љубави умиремо.

"Нека љубав влада међу људима".
Усклик којим се слави њена снага заувек одјекује у мојим ушима.

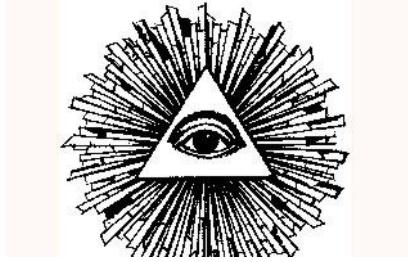
Нада!

Звезда тињалица. Неникло семе на коме почивају вера и љубав. Феникс птица саздана из пепела. Пламичак који греје срце, бодри душу, оштри разум... То је оно што нас тера да превазиђемо увреде, заборавимо злонамерна подметања. Поглед брата из којег исијава љубав, вера у проналажење давно изгубљене речи, жеља за проналажењем мира. Лагана дрхтавица која се преноси преко стиснутих шака у братском ланцу, са брата на брата.

Треба се загледати у своје срце. У његовој чистоти пронаћи искру наде, плам љубави, несаломиву веру и спокој.

Спознати самога себе. Па тек онда судити о другима. Иницијацијом смо добили наду, обновили веру, пронашли братску љубав која ће нам помоћи да победимо уплахилено срце и пронађемо спокој.

И данас, на Светога Саву, крсну славу ове Поштоване Ложе, пробуђене, исправно сазване и прописно освећене, сакупили смо се драга браћо са надом да чинимо праву ствар, са вером да смо на исправном путу, да уз узајамну братску љубав нађемо мир у овом турбулентном времену.

Брат З.Т. м.к.у.
Поштована Ложа Свети Сава,
Оријент Београд.

Slobodno zidarstvo i religija

Izučavanje dostupne literature, razgovori sa braćom, razgovori u profanom svetu, promišljanje svega ukazuju mi na dva potpuno protivrečna stava, prvi da su Slobodno zidarstvo i religija, ona koju danas prepoznajemo neraskidivo povezani i da se prepliću, i drugi, da su potpuno protivrečni. Ako je i samo Slobodno zidarstvo religija za sebe i suprostavljeno je ostalim religijama? Ako se tome doda protivrečnost odnosa pojedinih verskih zajednica spram masonerije kroz javna istupanja, ali i učešća pojedinih verskih velikodostojnika u Slobodno zidarskim ložama, onda se nadam, da braćo moja, shvatate u kakvoj sam se zamci, istina samoj sebi postavljenoj našao kada sam rešio da napišem nešto na ovu temu.

U traženju odgovora i pokušaja razrešenja odnosa Slobodnog zidarstva i religije, smatram da treba poći od definisanja zadatih pojmova. Tek tu nastaje problem s obzirom na to da su definicije religije brojne, često oprečne, jasne, zamagljene... Ređaju se Laktanacije, Marks, Kolakovski, Pavićević, Zuljević... Kako se od nečega mora početi usvojio sam nekoliko razjašnjenja koja po meni na najbolji način objašnjavaju pojam religije. Prvi, da se religija shvata kao pogled na svet, bolje rečeno, pogled na sveto i verovanje u natprirodno, odnosno kao shvatanje porekla sveta i njenog tvorca, shvatanje o spasenju i večnosti, shvatanje o sudnjem danu i carstvu Božjem, te shvatanje o trpljenju na ovom svetu i utehi koju pruža božanstvo. Takođe, religija je izraz čovekove psihološke potrebe za sigurnošću. Istovremeno, religija se shvata kao suštinska vrednosna i moralna komponenta i izvoriste dobrog, istinskog i lepog, a vrlo često i kao kultura. Postoji i definicija da je religija „skup zamisli, verovanja i učenja, u prvom redu, osećanja, simbola, i kulturnih radnji koje su

vezane za „natprirodno“ biće i za doživljaj svetosti“.

Sa definisanjem Slobodnog zidarstva bilo je nešto lakše, pa je možda najbliža ona koja kaže da je to pokret koga čine slobodni zidari, a oni ustvari predstavljaju najstariju i najveću postojeću bratsku organizaciju povezanih ljudi svih nacija, veroispovesti, političkih ubeđenja, iz svih društvenih slojeva koju čine slobodni ljudi na dobrom glasu sa osnovnim ciljem da od dobrog čoveka napravi još boljeg čoveka koji nema dužnost da služi sebi, već svojoj porodici, svojim bližnjima, svojoj zajednici i svojoj zemlji.

Ovde je vrlo značajno napomenuti da je Slobodno zidarstvo otvoreno prema dobrim ljudima svih veroispovesti, osim prema ateistima ili neverujućim. Shvatanje da se služi bližnjima negde se poklapa i sa predstavljanjem religijskih zahteva pred običnog čoveka, odnosno biti dobar prema sebi, prema drugima. Uz to služiti i nečemu nedokučivom, tj. poštuju vrhovno božanstvo, nebitno da li je oličeno u Bogu, odnosno Svetom trojstvu, Mojsiju, Muhamedu, Budi... Nešto slično kao u Slobodnom zidarstvu, odnosno verom u Velikog Arhitektu Svih

Svetova, kao savršeno moralno biće i verom u sve vrednosti koje iz toga proističu. Veliki Arhitekta Svih Svetova je naš Veliki Majstor. Sva naša učenja i način rada zasnivaju se na veri u Vrhovnog Tvorca, u njegovu savršenost i sve naše težnje usmerene su ka približavanju i pojedinaca i društva u celini ovom idealu. Kandidat prilikom pristupa «bratstvu» mora dokazati da veruje u monoteističko Vrhovno Biće, no, način na koji veruje njegova je osobna stvar.

Takođe, uzdizanje jednog od osnovnih načela Slobodnog Zidarstva, “spoznaj samoga sebe” jer jačajući sebe, jačaš i svoje najdraže, porodicu, Braću, svoje korene nalazi u verovanju u besmrtnost duše. Jer, po hrišćanskom verovanju, Bog je čoveku otkrio njegovo uzvišeno poreklo i omogućio mu da spozna besmrtnost svoje duše da bi ga privukao k sebi, da bi ga pobudio na vrlinu i vodio lestvicom samousavršavanja. Čovekovo usavršavanje – koje bi, u slučaju da nema žive duše (u čoveku), bilo i besmisleno i nemoguće – neophodno je, jer bi bez toga stvaranje čoveka bilo samo besciljna igra. O besmrtnosti duše svedoči i težnja duše k najvišem dobru. Pod najvišim dobrom podrazumeva se ono krajnje dobro, koje je

suštinski i istinski više od svih ostalih dobara, i u kome čovek može pronaći svoj etički spokoj, apsolutni mir duše i duhovnu radost. To krajnje dobro jeste najsavršenije dobro, u kome svaka čežnja biva zadovoljena i svaka nada ispunjena.

Preplitanje i prožimanje Slobodnog zidarstva i religije ogleda se i tokom ritualnog rada Slobodnih zidara. Naime, mesto starešine poštovane lože u hramu je na Istoku, a sa Istoka nam dolaze i svi rodonačelnici vodećih religija. Prilikom otvaranja ritualnog rada na oltaru je knjiga Svetog zakona, koja je barem u obedijencijama koje su u zemljama sa preovlađujućom hrišćanskom religijom Biblija. Dostupna literatura ne daje mi odgovor na pitanje kako je u masonskim ložama u zemljama sa preovlađujućim islamom kao religijom ili judaizmom, budizmom, odnosno da li su na oltaru Kuran, Stari zavet, Vede ali je za pretpostaviti da se upravo svete knjige ovih veroispovesti nalaze na oltaru. Prilikom inicijacije u obedijencijama koje su u zemljama sa većinskom hrišćanskom verom, primanja u društvo Slobodnih zidara, ili pak tokom uzdizanja na više stepen kandidat se zaklinje na svetu knjigu, Bibliju. Takođe, prilikom ovog rituala, kandidat priznaje da je u tami i da je u potrazi za svetlom. Sam Isus Hrist u jevandelju po Jovanu kaže da je on sam «svetlost sveta», kao što i Slobodni zidari upravo kroz inicijaciju sa mnogo hrišćanskih simbola nalaze istinsko svetlo.

Nakon ovakvog promišljanja, javlja se jedno pitanje. Da li se Slobodno zidarstvo može nazvati religijom? Pojedini autori, pre svega iz korpusa protivnika masonerije, smatraju da je odgovor na ovo pitanje potvrđan. Zašto? Zato, jer kažu da Slobodni zidari poseduju sopstvene hramove sa oltarom, svoje religijske ceremonije, svoje inicijacije, sopstvene rituale, hijerarhijski poredak i strogu disciplinu.

Masoni shvataju važnost religije u mnogo čemu na sličan način. Masonstvo podstiče svakog masona da bude aktivan u onoj religiji i crkvi koju je sam odabrao. Masonstvo podučava da je bez religije čovek

sam i izgubljen i da bez religije nikada neće ostvariti svoje pune mogućnosti. Ali Slobodno zidarstvo ne podučava ljude kojoj religiji treba da pripadaju, niti načinu na koji će je poštovati. Ovo je pitanje pojedinca i Boga. On to mora rešavati na mestu na kojem odaje poštovanje Bogu, ne u svom bratstvu. A masonstvo je bratstvo, nije religija.

Istorijski posmatrano, veza između Slobodnog zidarstva i religije je bliska jer se nastajanje Slobodnog zidarstva, onakvog kakvog ga danas poznajemo i «živimo», makar od 1717. godine, naslanja na rozenkrojce, vitezove templare i mnoge druge grupe koje su okupljene oko, pre svega, hrišćanske religije. Međutim, upravo uspostavljanje tzv. novih masona, odnosno formiranja prve zvanične masonske loze u Engleskoj, koja nije samo graditeljska, već izlazi iz graditeljstva ali ne predmetnog, već misaonog, ukazuje na raskid sa religijom, onakvom kakva je kroz celi srednji vek. Stvaranje nove klase, građanske, nasleđe humanizma i renesanse, razvoj nauke, nastanak prosvetiteljstva je potpuno suprotan dogmi koju nosi hrišćanstvo, pre svega Katolička crkva. Jer Slobodno zidarstvo naglašava i izdiže znanje i potpomaže slobodno istraživanje, usvaja prirodnu etiku i samim tim se suprotavlja hrišćanskoj veri. I ovo uspeva u protestantskoj Engleskoj, slično i u Holandiji. Ali jake katoličke zemlje, poput Francuske, daju oštar odgovor na širenje masonerije. Odgovor stiže sa obe strane, sa vrha državne i verske oligarhije. Godine 1737. Luj XV, kralj Francuske, izdaje naredbu kojom zabranjuje svim odanim podanicima uključivanje u pokret, a 1738. godine Papa Klement XII izdao je papsku bulu kojom zabranjuje svim katolicima članstvo u Slobodnom Zidarstvu, pod pretnjom isključenja iz crkve. Papska se ne poriče, a posebno ako u buli napiše da su oni 'iskvareni i izopačeni' i vrlo 'sumnjivi jeretici'. Mada još u buli od 22. novembra 1307. godine, papa Kliment V opominje vernike o opasnosti koja dolazi od Slobodnih Zidara. Papa Leon XIII u jednoj enklitici 1884. godine kaže da „masonski savez ne valja suditi toliko prema onome što je

učinio... koliko prema ukupnosti mišljenja što ih zastupa". Uostalom, od tada sve do XX veka 17 papskih bula je prosleđeno do poslednjeg vernika Katoličke crkve, a u poslednjoj, Benedikta XV iz 1917. godine, zabranjuje članstvo pod pretnjom ekskomunikacije.

Sličan stav prema Slobodnom Zidarstvu imaju i pravoslavne crkve. Arhijerejski sabor Grčke pravoslavne crkve, uz anatemu Srpske pravoslavne crkve, dana 12. oktobra 1933. godine proglašava prekid svih veza i rasčinjavanje sveštenika. Iako postoje protivrečni podaci o članstvu pojedinih pravoslavnih velikodostojnika u Slobodnozidarskim ložama (Stratimirović...), sveti vladika Nikolaj Velimirović, svakako jedan od neprikosnovenih autoriteta Srpske pravoslavne crkve, piše o masonima: «...Grčka i ruska crkva otvoreno su osudile to kao nehrišćansku organizaciju, koja potkopava Crkvu Hristovu. Čuvaj se, dakle, od toga, brate Savo, i moli se Bogu da se i drugi sačuvaju u našoj svetoj veri pravoslavnoj. Mnogo je glatkih putova koji vode u propast, a pravi je put spasenja potežak, ali je prav i siguran».

Iako brojna naša Braća po svojoj veroispovesti pripadaju islamu i oni su na udaru zvanične politike koju provode «provodioci volje Božje na Zemlji» pa je tako Sabor uleme pri Islamskoj Svetskoj Ligi u Meki izdao Fatvu u pogledu masonizma i njenih pripadnika, upozorivši na njihove zavere i lukave ciljeve, ubrojivši je u organizacije koje otvoreno planiraju rušenje

islama i muslimana. U Fatvi se ističe da se pripadništvo masonima smatra neverstvom u Alaha.

Jedinstveni stav čelnika vodećih veroispovesti može se podvesti pod maksimu «Slobodno zidarstvo je očigledno majka modernog ekumenizma i, bez sumnje, najistančanija i najopasnija jeres našeg doba».

I gde smo sada? Slobodno Zidarstvo ne postavlja granicu među veroispovestima, za razliku od veroispovesti prema njemu. Granica je samo prema ateistima. Da li je možda buduće delovanje u pravcu ublažavanja stavova prema ateistima? Ne pravi se razlika među braćom, religijskim osećanjima, svi su dobrodošli ako žele dobro sebi i svojim, bilo da su u neposrednoj blizini ili stotinama kilometara udaljeni. Sloboda, Jednakost, Bratstvo, Bratski lanac...

I zato Braćo, možda da skinem teret sa sebe, ostavljam svakom od Vas da potraži sam odgovor na pitanje: Slobodno Zidarstvo i religija.

Na Orijentu Knjaževac, 4. dana, meseca aprila 6016. Godine Istinske Svetlosti, Pomoćnik Kraljevske Umetnosti, Br. D. Đ.

Korišćena literatura:

°Bunović, T. (2009): «Slobodno zidarstvo, svetski poznato a ipak tajanstveno», Ellecta, Beograd

°Čikara, D. (2010): «Prva masonska loža u Srbiji, od osnivanja 1796. do gašenja 1801. godine», VNLS, Beograd

°Kolakovski, L. (1987): «Religija», BIGZ, Beograd

°Mitrović, M., Petrović, S. (2003): «Sociologija», Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2003.

°Nenezić, D. Z. (2010): «Masoni 1717-2010. Pregled istorije Slobodnog zidarstva u Srbiji, na Balkanu i u svetu» Zoran D. Nenezić, Beograd

СЛОБОДАН ЗИДАР НА ПРОПУТОВАЊУ ОД ИНИЦИЈАЦИЈЕ ДО ПОМОЋНИКА ЗА СПОЗНАЈОМ ТАЈНИ СЛОБОДНОГ ЗИДАРСТВА

Полазећи од чињенице да се Слободно зидарство одржало оволико векова захваљујући Братском ланцу-енергији која повезује сву Браћу без обзира на све различности (националне, верске, академске и др.), с једне, и да је Слободно зидарство наука о моралу-етици, под велом алегорије илустрована симболима, с друге стране, с искреном вером у Великог Архитекту Свемира, хронолошки ћу (али у краћим цртама) изнећу своја осећања на пропутовању (трагању) за спознајом тајни Слободног зидраства. На том путу прочишћења осврнућу се на своје „морално-етичко просветљење (самоспознају), с једне, а у склопу Братског Ланца ПЛ „Ђорђе Вајферт“ у којем сам спознавао тајне Масонерије, на пропутовању од иницијације до Помоћника.

Од чина иницијације па до данас Братски ланац ПЛ „Ђорђе Вајферт“ и Ритуални-Духовни радови били су ми платформа на којој сам се у скалду са својим могућностима духовно изграђивао. То духовно изграђивања одвијало се у Храму уз три Велика Светла: Свето писмо, Угаоник и Шестар. Ови симболи под велом алегорије су ме опомињали да без поштовања Десет Божијих Заповести, које симболизује Свето писмо, с једне, и Угаоник и Шестар као симбол материјалног и духовног, уздржаности и моралне исправности, времена и простора, космичког и земаљског, с друге стране, не могу спознати самог себе нити проникнути у тајне Слободног Зидарства.

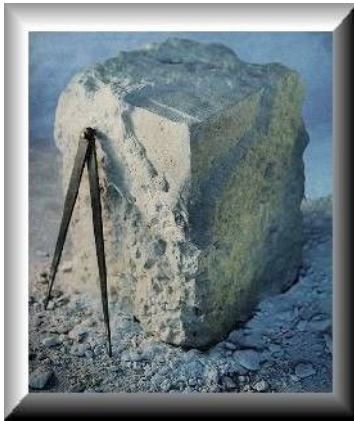
На путу од иницијације до сада, радио сам на спознаји себе и морално-духовних

вредности бољег и хуманијег друштва под велом алегорије и Слободно зидарских симбола. Иако, сам у профаном животу спознао основне одреднице академско-стручног степена „признат-познат“, дубоко у себи осећао сам се као „незналица“ у кругу бескрајног Свемира. Осећао сам се, симболички речено, као „тачка“ у том кругу, омеђеном са две паралелне линије. Да бих, колико-толико, могао спознати тајне бескрајног Свемира изабрао сам пут „вечитог ученика“ школе живота.

С друге стране, није наодмет подсетити се да је свет-друштво у таквом стању разједињености-подела где су различитости често и повод за насиље јачег над слабијим. Поделе су толике, да ма колико сам у профаном животу спознао регионалне и глобалне интеграције, моја констатација је била: да нема универзално прихваћеног система вредности који би повезао све те различитости у један ланац. Био сам у заблуди све до припреме за иницијацију и самог чина иницијације. Чином скидања повеза с очију схватио сам

да је Слободнозидарски-Братски ланац, једина везивна нит свих различитости. Ступањем у Братски ланац црни свет се оставља иза себе, а „војник“ Великог Архитекте Свемира крећући се „у круг у Ложи“ од Запада ка Истоку спознаје Слободнозидарске тајне. На том путу Слободни зидар се осећа као „витез“ Соломоновог храма који кроз стално усавршавање (симболе и алегорију), током Ритуала обогаћује садржај Храма, и Братски ланац у целини.

Као слуга Великог Неимара Свемира и карика Братског ланца спознао сам да је Ланац чврст онолико колико је чврста свака од његових карика појединачно. С друге стране, клешућу необрађени камен, сваки, Ученик даје свој „прилог“ за градњу Храма, с једне, и спознаје себе као „вечитог ученика“ школе живота- „војника“ Великог Архитекте Свемира. Колико је успешан у „кlesaњу камена“ толико ј и његов допринос зидању Храма већи.

Међутим, ништа није тако савршено да не може бити још боље. Тако је и с градњом Храма. Њега су започеле бројне генерације Слободних зидара, наших претходника и у аманет нам оставили Храм чије зидање није завршено. Они нам кроз симболе заоденуте алегоријом поручују: да човечанство није уздигнуто до човечности. Градња се наставља- сваки нови Слободни Зидар наставиће градњу тамо где су стала његов Браћа, претходници.

Тако сам кренуо и ја на пропутовање као „необрађени камен“ Слободни зидар клешући његове неравнине и претварајући га у обрађени камен који се може уградити у грађевину. Идеја водиља, на том путу били су ми принципи: хуманости, честитости, толеранције и добра воља да помажем Братском ланцу и друштву у целини. Није ми било тешко да „клешем необрађени камен“, радио сам то с неописивим задовољством заједно с осталом Браћом. Градио сам Храм уграђујући у њега свој каменчић, али свестан чињенице да градња није завршена. На то су ме подсећале и речи Часног Старешине када би приликом отварања ложе, уз помоћ Надзорника изговарао речи: „Нека Мудрост води нашу градњу, нека је Снага изведе, нека је Лепота употпуни.“ Те речи су ме охрабривале да још упорније „клешем необрађени камен“, да мудрије обликујем његове ивице улепшавајући тако Храм, с једне, и чинећи друштво хуманијим-савршенијим, с друге стране.

Био сам Зидарски „шегрт“ две и по године. Као и сваки Слободни зидар-Ученик у почетку сам био неспретан. Исклесани камен имао је неравнине. Поправљао сам градњу уз помоћ Братског ланца. Клесао сам на Северу, (у тами без довољно светлости), али с великим ентузијазмом и жељом да сваки наредни ударац глетом побољша изглед камена дајући му искру светлости. Та искра Светлости којом је зрачио обрађени камен придруживала се Светлости која је обасјавала Храм, а обрађени камен утапао се у мозаик грађевине-Храма, дајући му додатну лепоту. Осећао сам се пријатно, срећан што могу да подарим Слободном зидарству тај мали каменчић који сам, иако, још увек невешт, исклесао.

Иако, је према Масонском Декалогу предвиђено да се у појединим степенима Слободног Зидарства проведе по годину дана, нисам ни помислио да ми је унапређење требало стићи раније. За то време проведено у Братском ланцу спознао

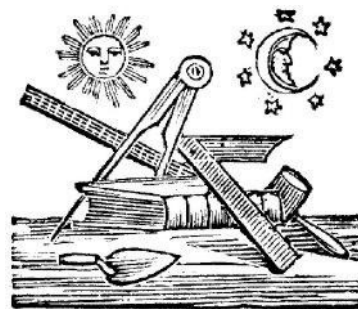
сам неке филозофске одреднице о којима се на Ритуалном раду не говори. Поред осталих, издвојио бих ову: „масон се рађа... Светлост коју прима као савет од другог суштија је и чистија од онога што долази од његовог разумевања и суда. Најбољи начин да се ум сачува здравим јесте упозорење пријатеља“. С друге старне: „Човек ретко потврђује своје сопствене заслуге скромношћу, а још мање величајући их. Човек не може трпети да моли или преклиње-али све ове ствари звуче милостиво из уста прјатеља, док из сопствених изазивају црвенило у лицу“. Ова спознаја, је истовремено и порука, Ученицима-Слободним зидарима, коју морају имати на уму: да је дужност Слободног зидара да зида-гради Храм, а његово напредовање у савладавању тајни Слободног зидарстава од Ученика, Помоћника, Мајстора пратиће и оцењивати Часни Старешина, (Часно Старешинство). Тај „обрађени каменчић“ истовремено је био и спознаја самога себе, „знак“ да са Севера кренем ка Југу, што је послужило и Чсном старешини (Страешинству) као повод да будем унапређен у степен Помоћника.

Моје друго пропотовање је симболички завршено. Необрађени камен је исклесан. Међутим, он сам по себи неће, много допријети наставку градње Храма уколико се ГЕОМЕТРИЈСКИ добро не укалпа у мозаик градње. Стога, на другом

пропутовању-унапређењу у Помоћника спознајем нове тајне Слободног зидарства. Шестар и Угломер са словом „ Г “ у центру, с тим што је, само један крак Шестара над Угломером. Градња се наставља, ГЕОМЕТРИЈА постаје нови изазов Помоћнику у архитектурном обликовању Храма. То је за Слободног зидара-Помоћника нова „наука“ чије ће тајне спознавати у наредном периоду. Помоћник наставља своју школу „живота“ у тзв. „Колецу геометрије и астрономије. Сликвито речено, наставиће да гради и спознаје тајне Слободног зидарства с по угледу на Галилеја и Кристофера Рена ГЕОМЕТРА и астронома Шестар и Угломер као симбол материјалног и духовног сазревања биће му оријентир у спознаји себе, с једне, и успостављању праведнијег и хуманијег друштва, с дуге стране.

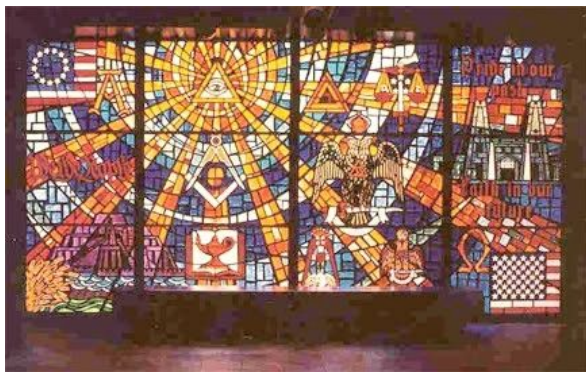
Језик симбола заоденут велом алегорије представљаће нови изазов за Помоћника, да сам донесе закључке о неким тајнама Слободног зидарства, на другом пропутовању. Уместо заклетве-казне, по други пут, започета три путовања, нас опомињу. Унапређењем у степен Помоћника, чека ме нови изазов-нова „градња“. Сиболитки речено, на помоћничком степену, Брат се оспособљава да се уклопи у своје друштвено окружење: он гледа око себе, ради на кубном камену и учи како да мистријом споји различите елементе с ослонцем на ГЕОМЕТРИЈУ.

На крају али не и по важности, у Братском ланцу ПЛ“ Ђорђе Вајферт“ од иницијације до унапређења у степен

Помоћника, спознао сам само неке тајне Слободног зидарства, о којима било речи у овом Нацрту. Кључне су, да Мудрост, Снага и Лепота чине камен темељац за успех градње Храма хуманости. Три Велика Светла: Свето писмо, Угаоник и Шестар су међаши, духовне „вође“ које мотре на нашу градњу. Они нас опомињу, да на путу Слободнозидарске градње водимо рачуна о хармонији моралног (духовног) и материјалног, о равнотежи духа-тела, с једне, и истовремено нас храбре-подстичу да још више учимо како бисмо спознали тајне Слободног зидарства, у складу са својим духовним могућностима.

С друге стране путовање Помоћника-Слободног зидара се наставља са жељом да спозна мисију Великог Неимара Свемира који је у намери да свет учинији праведнији, и сам био изложен свеколиким страдањима, која су га довела на престо „Великог Архитекте Универзума“. Да би Универзум учинили још бољим-праведнијим, Помоћник-Слободни Зидар се не сме „успавати“ на ловорика-почастима које му је доделио Часни Старешина. Он мора, стално, имати на уму да је зидање започето, а није завршено.

Завршавајући овај рад, нека ми буде допуштено и опроштено, што ћу се с пар реченица осврнути и на нека „искушења“ која су пратила моје пропутовање у Братском Ланцу ПЛ „Ћорђе Вајферт“ од иницијације до унапређења у Помоћника. Верујем да су ова „искушења“ и за осталу Браћу, а посебно нас Ученике, била

додатни мотив да „клевешемо камен“ с још већом енергичношћу, спознајући притом и „додатне“ симболе који нису предвиђени Ритуалним радом.

Реч је, опростите ми на изразу, о одласку неке браће из ПЛ „Ћорђе Вајферт“ који је обележио, период нашег Масонског сазревања-спознаје Слободнозидарских тајни. Ми Ученици, „необрађени камен“ били смо збуњени, али не и обесхрабрани-колебљивци. Иако „необрађени камен“, Слободни зидари у „тами“, седели смо и морам признати с неверицом пратили-пропртили дешавања у Братском ланцу. Када кажем немила дешавања, не мислим ништа лоше, али сам се питао, да ли је могуће да хармонија и енергија која веже Браћу у Братском ланцу, може да се преобрази у „дисхармонију“. Поготово, што сам своје Слободнозидарско-ученичко сазревање презентирао Братском ланцу кроз радове „Братски ланац-енергија која повезује Браћу“, „Приказ Масонског приручника“ и „Дужност сваког Слободног зидара је да клеше неонбрађени камен“. Међутим, овај одлазак неке браће имао је по мени и добру страну. Доживео сам и преживео „сукоб“ различитих мишљења у Братском ланцу, на почетку спознаје Слободнозидарских тајни, онда, када сам „клевсао“ камен невештим ударцима чекића по хрпавој површини. Имао сам право на „самопредељење“: напустити ложу или остати у Братском ланцу ПЛ „Ћорђе Вајферт“ под заштитом ВНЛС. Одабрао сам овај други пут. Остао сам у ПЛ „Ћорђе Вајферт“!

Ја нисам Богиња правде „Јустиција“ да оцењујем исправност одлуке да се оде или и исправност оних који су остали у Братском ланцу ПЛ „Ћорђе Вајферт“.

Да ли сам изабрао прави пут, рећи ће Браћа која се и окупљају на нашим радовима, с намером да се градња настави. С позивом на Великог Неимара Свемира и Вашу Братску љубав (подршку) ја ћу наставити да и даље с ослнцем на Геометрију „клевшем“ и уз помоћ

„мистрије“ као алата мој каменчић уграђујем у Храм. Симболично речно, као Зидар „калфа“-Помоћник, трудићу се да с позивом на (вишевековно Слободнозидарско искуство), обавијено велом алегорије, не изневерим поверење Часног Старешине - Братског ланца, и да градњу наставим.

Одлазак поједине браће из ПЛ „Ђорђе Вајферет“ који је обележио моје Слободнозидарско сазревање подсећаће ме на Краља Соломона који је градњу Храма поверио Хираму Абифу, а он својим Помоћницима који су исхитрено-неодмереним гестом, превремено од њега затражили „Мајсторску реч“.

Нека Велики Неимар Свемира допусти да градња успе.

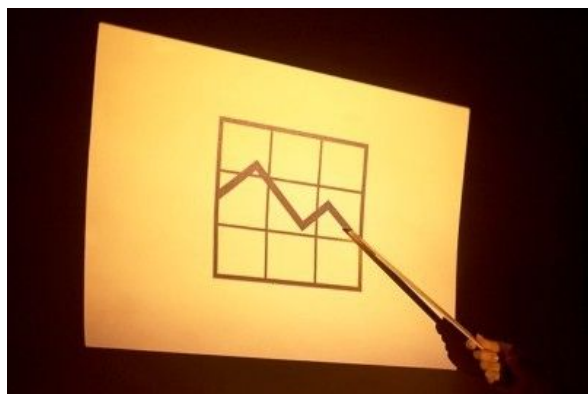
Братски поздрав,
Брат: С. Ђ.
ПЛ Ђорђе Вајферт, Београд

EKONOMIJA NEVIDLJIVE RUKE TRŽIŠTA VIDENA OČIMA SLOBODNOG ZIDARA

(OD EKONOMIJE OHRABRENJA DO EKONOMIJE RAZOČARENJA)

„Pustinja postsocializma“

Kao što se pad Berlinskog zida 1989. smatra prekretnicom u blokovskoj podeli sveta i geopolitičkom preoblikovanju globalne ekonomije, tako se i petooktobarske promene 2000. u Srbiji uzimaju kao početak izgradnje tržišne ekonomije i preduzetništva. Kreatori ekonomske politike u Srbiji su se opredelili za monistički koncept neoliberalne ekonomije kao glavnog arhitektu vlasničkog, organizacionog, marketinškog i menadžerskog prestrukturiranja privrede. Petooktobarske promene najavile su novi model društveno-ekonomskog redizajniranja privrede Srbije. Stari temelji se „ruše“ s euforičnim obećanjem o izgradnji „dugoočekivane moderne Srbije“. U promociono-komunikacionom miksu kreiranja „nove“ Srbije akcenat je stavljen na promene u svim segmentima: političkom, privrednom, socio-kulturološkom, etičkom, društveno odgovornom poslovanju itd.

Proces privatizacije društvenih preduzeća u Srbiji je institucionalizovao kapitalistički model preduzetništva. Nova klasa preduzet-

nika kupovala je preduzeća obećavajući med i mleko zaposlenima i društvu u celini. Očekivalo se da će vlasničko prestruktuiranje društvenih preduzeća preko realnih institucionalnih promena afirmisati kapitalistički model preduzetništva. I prevazići rak ranu naše privrede – decenijama stvarani privid uspešnog privrednog razvoja, na račun ogromnih inostranih sredstava i nenamenskog trošenja amortizacije.

Nakon 5. Oktobra 2000. novi „momci“, sportski rečeno, istrčашe na društveno ekonomsku scenu. Položiše „zakletvu“ pred narodom, s porukom da će nam biti mnogo bolje, da ćemo u EU ući, najdalje do 2008. Bila su to „deca“ romantičarskog zanosa neoliberalnog koncepta privrednog razvoja. Po njima, jedini i pravi lek za sve probleme Srbije je neoliberalizam kao nova ekonomska paradigma. Prema ovoj paradigmi, nevidljiva ruka tržišta rešiće sve makroekonomske i strukturne neusklađenosti zemalja u tranziciji. Vidljiva ruka države je suvišna-etatiistička i prevaziđena, dok je konkurencija najbolji arhitekt svih tržišnih zbivanja.

Partijski lideri podeliše resore. Neki, kojima ni astrolog nije predvideo tako sjajnu

budućnost, od običnih anonimusa, postadoše: ministri, guverneri, direktori kojekakvih agencija, finansijski eksperti, bankari itd. Latiše se prema njihovoj proceni „najlakšeg“ posla „tranzicije-prestrukturiranja“ srpske privrede. I pored upozorenja nobelovca Džozefa Štiglica Srbija umesto postepene privatizacije prihvata „šok“ terapiju. Dovedoše svetske eksperte (konsultante za privatizaciju i restrukturiranje, portfolio menadžere, brokere-dilere, brend menadžere, promotere Bolonjskog procesa itd.). Dotadašnja društvena i državna svojina dobi novog titulara „partijskog lidera“ tako da partijska svojina postade dominantan oblik vlasništva. Istina, svi elementi korporativnog upravljanja su, na prvi pogled, zastupljeni: od upravnog obora, nadzornog odbora, do PR menadžera.

Nastaje grabež društvene svojine. Menadžersko i vlasničko prestrukturiranje srpske privrede se nastavlja. Privatizacija se svela na kupovinu građevinskog zemljišta. Umesto da restrukturiraju, diversifikuju i strateški osmisle proizvodni proces u tim preduzećima, oprema se prodaje kao „staro“ gvožđe. Javna preduzeća, sudeći po menadžmentu i zaposlenima nemaju status javne, već „partijske svojine“. U njima se ne zapošljavaju najbolji, već partijski podobni. Toliko najavljivana departizacija zapošljavanja još nije ni krenula. Tome treba dodati i hiperprodukciju kadrova, zasnovanu na negativnoj selekciji, a posebno onih sa najvišim akademskim zvanjem—doktor nauka.

Menadžeri i vlasnici nasmejani, a radnici sve glasnjiji u zahtevima: „vratite nam fabrike“. Mitinguju na prepoznatljivim mestima, u Kragujevcu kod „Krsta“, u Nišu

kod spomenika „Oslobodioci Niša“. Počinje prestrukturiranje „giganata na staklenim nogama“ poput „Zastave“ iz Kragujevca. U Kragujevcu, je 2002. godine „ispaljen“ prvi tranzicioni „hitac“. Bio je to probni balon dekomponovanja velikih poslovnih sistema i „kadrovski“ odabir potrebnih i tehnološki „nepodobnih“ radnika. Bilansna aktiva racionalizacije poslovanja u „Zastavi“ 2002. godine, u svom portfoliju, imala je oko 13.800 prekobrojnih radnika. Utešnim obećanjima, kreatori ekonomske politike, najavili su radnicima dobre otpremnine, prekvalifikaciju i mogućnost ponovnog vraćanja u fabriku. Problem tehnoloških viškova u „Zastavi“ nije ni do danas rešen.

Nije retkost, da na temeljima fabričkih hala niču novi poslovno-stambeni objekti. Novi menadžeri kupuju preduzeća, na prvi pogled, transparentno: po modelu tendera i aukcijske prodaje, međutim, kasnije se ispostavilo da je tu bilo asimetričnih i insajderskih informacija, koje su protežirale „odabrane“ kupce. Rađa se novi sloj kapitalista. Iako, se u privrednom registru njihove kompanije vode kao akcionarska društva, ili DOO, najveća vrednost portfolija u tim kompanija nije zasnovana na berzanskoj vrednosti akcija, već na političkoj podršci vladajuće političke elite.

Instant „preduzetnička ekonomija“ nije uspela da nas promovise u evropskom i globalnom okruženju kao „majstore dobrih zanata“, već kao „kalfe“ koje treba da uče. Sutrašnjica opominje da nas posle grabeške privatizacione euforije i „blagodeti“ institucionalno monističkog neoliberalnog

modela privrednog rasta i razvoja očekuje nova menadžment paradigma preduzetništva u posttranzicionom – postkriznom periodu Srbije.

Na kraju, ali ne i po značaju, zaključićemo, da smo umesto konkurentske prepoznatljivosti i jačanja poslovnih performansi privrede Republike Srbije u regionalnim i globalnim integracijama dobili: „Pustinju postsocijalizma u kojoj se nalazimo već nekoliko decenija. Umesto tranzicije, došli smo tamo gde nam je to bilo zadato krajem osamdesetih i početkom devedesetih prošlog veka, i bolje biti neće.“ (Ističu: I. Štikš, S. Horvat „Dobro došli u pustinju postsocijalizma“, Fraktura, 2015). Eto dovoljno argumenata da se okupimo oko projekta „(Ne)moć neoliberalnog razvoja privrede Srbije“.

Братски поздрав,
Брат: С.Ћ.
ПЛ Ђорђе Вајферт, Београд

МАСОНСКА МУЗИКА

Још од најранијих дана модерног слободног зидарства музика је била заступљена, како кроз рад у ложама, тако и у оквиру банкета око беле трпезе. У почетку су то биле песме и кантате које су воклано изводили чланови ложа, да би врло брзо почели да се јављају и инструменти као пратња, у почетку жичани, потом гудачки, а онда и дувачки. Андерсон у својим *Конституцијама* износи текстове неких раних песама, које су говориле о везама између масона и библијских и историјских личности. Нажалост, мелодијски записи ових песама недостају. У другој половини 18. века у многим француским ложама се формира тзв. *колона хармоније*, која се састоји од шест или седам инструмената, понекад и више, која има за задатак да музиком прати радове. У већини ложа музичари су се сматрали браћом-послужитељима, са ограниченим прерогативима, били су подвргавани делимичној иницијацији и најчешће су се задржавали на прва два степена. Правила о њиховом анагажовању су се разликовала од једне до друге ложе.

The Mason's Apron Traditional

Penny Whistle Fool

The image shows a musical score for a piece titled 'The Mason's Apron'. It is written for a penny whistle in the key of G major (one sharp) and 4/4 time. The score consists of ten staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is simple and rhythmic, typical of a folk or traditional piece. The score is presented in a clean, black-and-white format with standard musical notation.

Два најзначајнија имена масонске музике 18. века су Моцарт и Хајдн. Волфганг Амадесус Моцарт је инициран у угледној ложи *Добročинство*, на Оријенту Беча, 14. децембра 1784 г.и.с. (по профаном календару 1784). године. Ова ложа се нешто касније спојила са још неколико других и добила назив *Поново крунисано надање*. Моцартов гарант је био Барон фон Геминген. Сматра се да је Моцарт још 1772. године (1772 г.и.с.), боравећи у Манхајму, дошао у контакт са слободним зидарством и тада настају његове прве масонске композиције. Погрешно је веровање неких историчара да је Хајдн увео Моцарта у масонство. Хајдн је припадао мање познатој ложи *Права слога* и био инициран 4. марта 1785 г.и.с. (1785). године, неколико месеци после Моцартове иницијације.

В. А. Моцарт (1756-1791) остаје до данас највећи масонски музичар. Непосредно после иницијације 1785. г.и.с. настале су три његове значајне композиције, *Помоћничко путовање*,

Отварање и затварање ложе и *Пријатељ зидар*. Те године масонству приступа и Леополд Моцарт, Волфгангов отац. Наредних година В. А. Моцарт компоује више кантата, једну на текст пријатеља Јохана Емануела Шиканедера, намањену уношењу светла у храм 15. новембра 1791. г.и.с., затим другу *Ви који славите Великог Неимара Свемира* и на крају *Масонску тужбалицу*, поводом смрти два угледна брата, војводе Франца Аугуста Макленбург-Штерлица и принца Естерхазија. Ипак, од свега остаје најзначајнија његова непревазиђена опера *Чаробна фрула*. Либрето за њу написао је његов пријатељ и брат Шиканедер. Ова опера је одмах доживела успех, захваљујући како изузетној музици, тако и чињеници да је широка публика схватила да се у њој ради о савременицима. Тако зла Краљица ноћи, заправо, представља царицу Марију Терезију, која се борила против слободног зидарства, зли духови који је подстицју на прогон младог јунака и јунакиње, заправо су великодостојници Католичке цркве, а да праведни и мудри Сарастро представља цара Јосифа другог, који је као добронамерни и просвећени апсолутиста, штитио слободне зидаре. Поједине арије из ове опере нашле су место међу масонима и као музичка пратња рада у ложама. Слободни зидар Ј. В. Гете се толико дивио овој музици да је чак скицирао насавак либрета. Нажалост, до сарадње Моцарта и Гетеа није дошло. Неколико месеци после премијере ове опере В. А. Моцарт се преселио на Вечити Исток 5. децембра 1791. г.и.с.

Јозеф Хајдн (1732-1809) , мада је живео знатно дуже од Моцарта, није оставио ни једну композицију из које би се могла сагледати припадност слободно-зидарском братству. Компоновао је, између осталог, за неке француске ложе, а дириговао је и концертима у Freemason Hall у Лондону. Одржавао је везе са бројним музичарима-масонима широм Европе.

Од композитора 18. века треба још поменути Кристофа Вилибалда Глука (1714-1787) и Марија Луиђија Карла Салваторе Керубинија (1760-1842), који су и сами припадали братству.

Током 19. века деловали су многи композитори-масони, међутим са далеко мање успеха од претходника. У том периоду у масонску обредну музику улазе оргуље, захваљујући оргуљшу париске ложе *Савршени тренутак*, Жаку Боварле Шарпантјеу. Овај инструмент се задржао нарочито у англо-америчким ложама, где се и данас користи, дајући церемонијама, често, псеудорелигиозни карактер. Ипак, композиције које се данас користе у раду америчких ложа далеко су испод музичког нивоа Европе 18. и 19. века.

Од композитора-масона у 20. веку треба поменути Јана Сибелијуса (1865-1957), једног од оснивача финске

масонерије и аутора чувене симфонијске поеме *Финландија*, као и нашег великог Стевана Стојановића Мокрањца (1856-1915), истакнутог члана ложе *Побратим*, аутора *Литургије Св. Јована Златоустог*, *Опела* и надасве познатих *Руковети*.

Када је реч о масонском доприносу музичкој традицији, неизоставно треба споменути дела двојице слободних зидара. Брат Руже де Лил је 1791 (5791 г.и.с) компоновао Марсељезу, песму Француске револуције, а данас химну Републике Француске, док је брат Ежен Потје 1872 (5872 г.и.с) певао Интернационалу, песму Октобарске револуције и химну међународног пролетаријата.

Брат Р.П.
Ложа "Михајло Пупин", Београд

ЛИТЕРАТУРА:

°Данијел Лижу (2001) Речник слободног зидарства, Паидеа Београд.

°Др Карл Неф (1937) Увод у историју музике, Државна штампарија Краљевине Југославије, Београд.

°Цаспер Ридли (2008) Слободни зидари, 2. изд. Евро-Ћунти, Београд.